

Část čtvrtá

Samota

Každé úsilí, které směřuje k vyhnutí se samotě, je neúspěšné a bude neúspěšné, protože je to proti základům života. Nepotřebujete něco, v čem můžete na svou samotu zapomenout. Je nutné, abyste si začali uvědomovat svou samotu, která je realitou. Je tak nádherné ji zažít, pocítit, protože je to vaše osvobození se z davu, od ostatních. Je to vaše osvobození se od strachu být sám.

Čtrnáctá kapitola

Samota je vaší podstatou

Nejprve si musíte uvědomit, že ať chcete, nebo nechcete, jste sami. Samota je vaší pravou podstatou. Můžete se pokusit na to zapomenout, můžete se pokusit nebýt sám – s někým se spřátelit, mít milence, vmístit se do davu... Cokoli však uděláte, zůstane pouze na povrchu. Hluboko uvnitř je vaše samota nedosažitelná, nedotknutelná.

Každá lidská bytost prožívá podivné náhody. Když se narodí, narodí se do nějaké rodiny. Není žádný jiný způsob, protože lidské dítě je nejslabší potomek na celém světě. Ostatní zvířata se rodí kompletní. Pes zůstane psem celý svůj život, nebude se vyvíjet a rozvíjet. Zestárne, ale nestane se moudřejším, nestane se vědomějším ani se nestane osvíceným. V tomto smyslu zvířata zůstanou stejná, jako když se narodila, nic podstatného se v nich nezmění. Jejich smrt a jejich narození jsou horizontální – v jedné linii.

Pouze člověk má možnost jít vertikálně, nahoru, a nejen horizontálně. Většina lidí se chová jako ostatní zvířata: v životě stárnou, ale nerostou do výše. Stárnutí a růst jsou zcela odlišné zkušenosti.

Člověk se rodí do rodiny mezi lidské bytosti. Od úplně prvního okamžiku není sám, a proto získává určité přesvědčení, že má vždy zůstat s druhými lidmi. O samotě se začíná cítit vyděšený. Cítí neznámý strach. Neuvědomuje si, čeho se přesně bojí, ale když vyjde z davu, něco uvnitř něho začíná být znepokojené. Když je s ostatními, cítí se příjemně, spokojeně a v pohodě.

Nikdy nepozná krásu samoty, protože mu v tom zabrání strach. Protože se narodil ve skupině, zůstává součástí skupiny, a jak stárne, začíná vytvářet nové skupiny, nová sdružení a získává nové přátele. Již existující celky – národ, nábožen-

ství, politické strany – ho neuspokojují, a proto vytváří své vlastní nové spolky – Rotary Club, Lions Club... Všechny tyto strategie však slouží pouze jednomu cíli: nikdy nebýt sám.

Známe jen život spolu s lidmi. Samota se zdá téměř jako smrt. Určitým způsobem to smrt je; je to smrt osobnosti, která byla stvořena davem. Osobnost je dar druhých. V okamžiku, kdy vystoupíte z davu, vyjdete také ze své osobnosti.

V davu přesně víte, kdo jste. Znáte své jméno, znáte své tituly, víte, jaké je vaše zaměstnání, víte vše, co je potřebné pro váš pas, vaši občanku. Když vystoupíte z davu, jaká je vaše identita, kdo jste? Náhle si uvědomíte, že nejste své jméno – vaše jméno vám bylo dáno. Nejste rasa – jaký vztah má rasa k vašemu vědomí? Vaše podstata není ani hinduista, ani muslim, vaše bytí se nevztahuje k žádným politickým hranicím národa, vaše vědomí není součástí žádné organizace ani církve. Kdo jste?

Náhle se vaše osobnost začíná rozptylovat. Bojíte se smrti osobnosti. Nyní bude muset začít objevovat, budete se muset poprvé ptát, kdo jste. Budete muset začít meditovat o otázce „Kdo jsem?“ Bojíte se, že vůbec nemusíte existovat! Možná jste nebyli ničím jiným než kombinací všech názorů davu, nebyli jste ničím jiným než svou osobností.

Nikdo nechce být ničím. Nikdo nechce být nikým a ve skutečnosti každý *je* nikdo.

Poslyšte nádherný příběh:

Alenka se dostala do podivuhodné země. Setkala se tam s králem, jenž se jí zeptal: „Alenko, potkala jsi posla, který jde ke mně?“

Odpověděla: „Nikoho.“

Král řekl: „Jestliže ses setkala s Nikým, proč ještě nepřišel?“

Alenka byla velmi zmatená. Odpověděla: „Nepochopil jste mě správně. Nikdo je nikdo.“

Král řekl: „To je jasné, že Nikdo je Nikdo, ale kde je? Měl by se sem už dostat. Nikdo nejde pomaleji než ty.“

Alenka byla pochopitelně velmi rozzlobená a zapomněla, že mluví s králem. Řekla: „Já chodím rychleji.“

Celý rozhovor pokračuje s tímto „nikdo“.

„...já jsem rychlý chodec. Přišla jsem z jiného světa do této zvláštní říše, do tohoto malého světa – a on mě uráží.“ Pochopitelně odsekla: „Nikdo není tak rychlý jako já!“

Král řekl: „Přesto by tu Nikdo měl už dávno být.“

Tímto způsobem rozhovor pokračuje.

Každý je nikdo.

Prvním problémem pro hledače je pochopit správně podstatu samoty. Znamená *nikdost*, znamená odložení své osobnosti, již jste dostali darem od davu. Když odcházíte, vystupujete z davu, nemůžete si tento dar vzít do samoty s sebou. Ve své samotě budete muset znovu objevovat, budete muset začít z ničeho a nikdo vám nemůže zaručit, zda uvnitř najdete někoho nebo ne.

Ti, kdo dosáhli samoty, tam nikoho nenalezli. Myslím *skutečně* nikoho – žádné jméno, žádnou podobu, ale čistou přítomnost, ryzí život, bezejmenné a beztvaré. Je to vlastně opravdové vzkříšení, a to samozřejmě vyžaduje odvahu. Pouze velmi stateční lidé jsou schopni přijmout s radostí svou „nikdost“, svou nicotu. Jejich nicota je jejich čisté bytí, je to smrt i vzkříšení.

Právě dnes mi má sekretářka ukázala krásný kreslený vtíp: Ježíš visící na kříži se dívá na nebe a říká: „Bylo by lepší, kdybych vedle Boha Otce měl za strýčka Alláha. Bylo by to lepší, protože kdyby mě Bůh neslyšel, mohl by mi pomoci Alláh.“

Kdyby měl Boha po celý svůj život, šťastně by hlásal: „Jsem jediný zplozený Syn Boží.“ Bůh nikdy nemluvil o Boží rodině, svém bratrovi, své manželce, svých dalších synech a dcerách. Co Bůh dělal celou věčnost? Nemá televizi, aby před ní plýtvал časem, ani nemá kino. Co ten chudák stále dělá?

Je známo, že v chudých zemích se počet obyvatelstva stále rychle zvětšuje z jednoduchého důvodu – chudý člověk nemá jinou bezplatnou zábavu. Jedinou bezplatnou zábavou je plození dětí. Ačkoli je to z dlouhodobého hlediska velmi drahé,

právě teď nepotřebuje žádnou vstupenku, nepředstavuje to pro něho žádný problém, žádné stání ve frontě...

Co Bůh dělal celou věčnost? Stvořil pouze jediného syna. Na kříži si Ježíš uvědomuje, že by bylo lepší, kdyby Bůh měl několik bratrů, sester, strýců. „Mohl bych požádat o pomoc někoho jiného, kdyby mě neslyšel.“ Prosí a je rozhněvaný, říká: „Proč jsi na mě zapomněl? Proč jsi mě opustil?“ Nedostává žádnou odpověď. Čeká na zázrak. Dav, který se shromáždil, aby viděl zázrak, se časem začne rozcházet. Je příliš vedro a oni čekají zbytečně. Nic se nestane, kdyby se něco mělo stát, již by se to stalo.

Po šesti hodinách zde zůstaly pouze tři ženy, které stále věřily, že se možná stane zázrak. Jednou z nich byla samozřejmě Ježíšova matka. Matky stále věří, že jejich děti jsou géniové. Další žena, jež milovala Ježíše, byla nevěstka Maří Magdalena. Tato žena, ačkoli byla nevěstka, musela Ježíše milovat. Dokonce jeho žáci, všech dvanáct takzvaných apoštolů, kteří jsou co do důležitosti v historii křesťanství hned po Ježíši, utekli ze strachu, že budou rozpoznáni a chyceni, protože vždy všude chodili s Ježíšem. Nikdy nemůžete důvěřovat davu: kdyby byli chyceni, mohli by být ukřižováni, kdyby nebyli ukřižovanými, tak by byli alespoň zbiti, ukamenováni k smrti. Pouze tři ženy zůstaly. Třetí byla další žena, jež milovala Ježíše. Byla to láska, která v podobě těchto tří žen zůstala do posledních okamžiků.

Všichni tito žáci byli s Ježíšem proto, aby se dostali do ráje. Je vždy užitečné mít dobré kontakty a nemůžete nalézt lepší kontakt než jediného zplozeného Syna Božího. Za ním by byli schopni projít také bránou ráje. Jejich následovnictví bylo druhem využívání Ježíše, proto zde nebyla žádná odvaha. Bylo to vychytralé a mazané, ale ne odvážné.

Pouze láska dokáže být odvážná. Milujete sami sebe? Milujete tento život? Milujete tento nádherný život, jenž je dar? Byl vám dán, aniž jste na něj byli připraveni, aniž jste si jej zasloužili a aniž jste jej byli hodni. Jestliže milujete existenci, která vám dala tento život a jež stále zajišťuje každý okamžik

vašeho života a vyživuje vás, naleznete odvahu. Tato odvaha vám pomůže stát sám jako cedr z Libanonu – vysoký, dosahující hvězd, ale sám.

V samotě zmizíte, protože zmizí ego a osobnost. Naleznete sebe, nesmrtelný a věčný život. Dokud nejste schopni být sami, nepodaří se vám nalézt pravdu.

Vaše samota je vaše pravda. Vaše samota je vaše Božskost.

Úkolem učitele je vám pomoci stát se sami sebou. Meditace je pouze strategie, jak odstranit vaši osobnost, myšlenky, mysl a identitu s tělem a zanechat vás naprosto samotné uvnitř, pouze s ohněm života. Jakmile jste objevili tento svůj oheň, poznali jste všechna potěšení a všechny extáze, kterých je lidské vědomí schopno.

Stará žena sledovala svého vnuka. Polévku jedl špatnou lžící, pak uchopil nůž za špatný konec, hlavní jídlo jedl rukama a potom nalil čaj do podšálku a foukal do něho.

„Copak ses nenaučil nic z toho, jak se chovali tvá matka a otec u jídelního stolu?“ zeptala se.

„Ano,“ řekl chlapec a žvýkal s otevřenou pusou, „nikdy se neoženit.“

Naučil se velkou lekcí! Zůstat sám.

Být s druhými je skutečně velmi obtížné, ale od svého narození jsme si s druhými zvyklí být. Můžeme se přitom cítit nešťastní, můžeme trpět, mohou to pro nás být muka, ale jsme na to zvyklí, alespoň to dobře známe. Člověk se bojí vstoupit do tmy za známým územím, ale dokud nepůjdete za tuto oblast kolektivní masky, nemůžete nalézt sami sebe.

Groucho Marx řekl krásný výrok, jež je dobré si zapamatovat: „Zjistil jsem, že televize velmi přispívá ke vzdělání. Pokaždé, když ji někdo zapne, jdu do jiného pokoje a čtu knihu.“

Učitelka ve třídě desetiletých žáků byla příliš stydlivá, aby vedla hodinu sexuální výchovy, a tak zadala dětem ve své třídě, aby jako domácí úkol připravily projekt.

Malý Hymie se na to ptal svého otce, který zamumlal něco o čápu. Jeho babička říkala, že pochází ze záhonu zelí, a jeho

prababička se začervenala a zašeptala, že děti pocházejí z rozlehlého oceánu bytí.

Další den byl malý Hymie vyzván učitelkou, aby informoval o svém projektu. Hymie řekl paní učitelce: „Bojím se, že v naší rodině je něco v nepořádku. Vypadá to, že se nikdo po tři generace nemiloval!“

Ve skutečnosti se miluje jen velmi málo lidí. Předstírají lásku, jsou to pokrytci, kteří klamou nejen druhé, ale také sebe. Autenticky můžete milovat pouze tehdy, když *jste*. Právě teď jste pouze součástí davu, kolečkem ve stroji. Jak můžete milovat, když nejste? Nejprve buďte, nejprve poznejte sami sebe.

Ve své samotě objevíte, co má být objeveno. Z tohoto uvědomění si svého bytí plyne láska a mnohem více. Samota by měla být jediným cílem vašeho hledání.

Neznamená to, že musíte odejít do hor. Můžete být sami i na tržišti. Je to pouze otázka uvědomění, bdělosti a pozornosti, pamatování si, že jste pouze bdělost. Pak jste sami kdykoli. Můžete být v davu, můžete být na horách, není v tom žádný rozdíl, je to tatáž bdělost. V davu pozorujete dav, na horách pozorujete hory. S otevřenýma očima pozorujete život, se zavřenýma očima pozorujete sami sebe. Jste pouze jednou věcí – jste pozorovatel.

Tento „pozorovatel“ je významná realizace sebe sama. Je to podstata Buddyho; je to vaše osvícení, vaše uvědomování si. Měla by to být vaše jediná sebekázeň. Pouze to z vás dělá následovníka, je to následovník znající svou samotu. Co z vás jinak dělá následovníka? Ve všem jste byli klamáni. Tvrdili vám, že víra v mistra z vás dělá jeho následovníka – to je naprosto špatně, každý na světě je následovník. Někdo věří v Ježíše, někdo věří v Buddhu, někdo věří v Krišnu, někdo věří v Mahávíru. Každý věří v někoho, ale nikdo není následovník, protože být následovníkem *neznamená* věřit v mistra. Být následovníkem znamená naučit se sebekázní, být sám sebou a být svým skutečným Já.

V této zkušenosti je skryt samotný poklad života. Díky této zkušenosti se poprvé stáváte císařem, jinak zůstáváte žebrá-

kem v davu. Jsou dva druhy žebráků: chudí žebráci a bohatí žebráci, ale všichni jsou žebráci. Dokonce vaši králové a vaše královny jsou žebráci.

Pouze velmi málo lidí, kteří se nacházejí ve svém bytí, ve svém světle a kteří našli své vlastní světlo, svůj vlastní rozkvět a svůj vlastní prostor, jež mohou nazvat svým domovem, svým věčným domovem, jsou císaři. Celý svět je jejich říší. Nemusí říši dobýt, již je dobytá.

Dobyli jste ji poznáním sebe sama.